

การพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

A Development of an Evaluation Model of Learning Management for Promoting Life Skill in the 21st Century for Junior high School Students

ปรีชา การสอาด¹ อรัญ ชูกระเดื่อง² และปิยะธิดา ปัญญา³

Preecha Kansaart¹, Arun Suikraduang² and Piyatida Panya³

สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม^{1,2,3}

Educational Research and Evaluation, Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University^{1,2,3}

Corresponding author, E-mail : Preechata@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ดำเนินการวิจัย 4 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ การประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยนำเสนอเสนอจากระยะที่ 1 ยกวางรูปแบบและให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการประเมินด้วยเทคนิคการประชุมอภิปรายแบบพหุลักษณะ เพื่อหาฉันทามติ (Multi Attribute Consensus Reaching : MACR) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 12 คน จัดทำคู่มือรูปแบบการประเมิน นำคู่มือการประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเหมาะสม ความครอบคลุม ความชัดเจนของคู่มือการประเมินก่อนนำไปใช้จริง ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการประเมิน โดยนำรูปแบบการประเมินไปทดลองใช้กับโรงเรียนในจังหวัดมหาสารคามที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 7 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ระยะที่ 4 ประเมินรูปแบบการประเมิน โดยได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินรูปแบบการประเมินที่ยึดเกณฑ์การประเมินของคณะกรรมการพัฒนาเกณฑ์การประเมินทางการศึกษา โดยมีผู้ประเมินเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทดลองใช้รูปแบบการประเมิน จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ แบบประเมินมีลักษณะเป็นแบบบูรณาการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีองค์ประกอบที่สัมพันธ์กัน 6 องค์ประกอบ คือ หัวข้อการประเมิน วัตถุประสงค์ของการประเมิน สิ่งที่มีประเมิน วิธีการประเมิน ผู้ทำการประเมิน และเกณฑ์การประเมิน สิ่งที่มีประเมิน ได้แก่ ด้านการบริหารการเรียนรู้ ด้านปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านคุณลักษณะของครู ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านผลการเรียนรู้ วิธีการประเมินประกอบด้วย ขั้นตอนการประเมิน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน และระยะเวลาในการประเมิน เกณฑ์การประเมินเป็นเกณฑ์สัมบูรณ์ ที่พัฒนาโดยผู้เชี่ยวชาญ และผลการประเมินรูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้องด้านความเป็นไปได้ และด้านการใช้ประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การประเมินการจัดการเรียนรู้ ; ทักษะชีวิต ; ศตวรรษที่ 21

ABSTRACT

The current study aimed to develop an evaluation model for life skill learning management in 21st century for Junior high school student. The study was conducted with the principle of research and development approach. There were four phases of the study which could be discussed in detail as follow. 1) The first phase included investigating, analyzing, and synthesizing of indicators to develop the model and interviewing of 4 experts in the area. 2) In the second phase, the data gained in the first phase were applied to develop the evaluation model. The created evaluation model was then evaluated by 12 experts in the area using multi attribute consensus reaching (MACR) method. In the next step, the model was created as a manual which was once evaluated by 5 experts in terms of appropriateness, coverage, and clearness of the content before being applied in real evaluation. 3) In the third phase of the study, the evaluation model was applied in the classroom as a pilot study. The participants, selected by purposive sampling method, were 21 teachers teaching in basic education level from 7 schools in Maha Sarakham province. In the last phase of the study, the model was evaluated using an evaluating form designed by applying criteria from Educational Evaluation Development Committees. The evaluators were committees of 35 educators related to the evaluation model. The research instruments were interview form, rubric scoring, 5 Level of rating scale. The data were analyzed by both qualitative and quantitative methods. Statistics used in data analysis were mean and standard deviation.

The results of the study could be seen as follow.

1. The evaluation model for life skill learning management in 21st century for Junior high Students was designed as 6 relative components including topic of evaluation, purposes of evaluation, focuses of evaluation, evaluation methods, evaluators, and criteria for evaluation. The purposes of this model was to improve life skill learning management in 21st century for Junior high schools students. Moreover, school management and related organizations could apply the model in the process of administration, planning, and teacher development since the evaluation model focused on learning management, factors contributing to learning, characteristics of teachers, learning management and outcomes. The evaluation methods included steps in evaluation, tools used in evaluation, and evaluation time. The criteria were developed and proved by experts in the area.

2. The result of the model evaluation showed that the appropriateness, correctness, and possibility of application were found in the high level. Considering each aspect of evaluation found that one aspect was found in the very high level, and the rest were found in the high level.

Keywords : Evaluation of Learning Management ; Life skills ; The 21st Century

บทนำ

การศึกษาเป็นโครงสร้างพื้นฐานของทุกสังคม เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ มีพลังเปลี่ยนแปลงชีวิตและสร้างค่านิยมร่วมกัน [1] และถูกคาดหวังให้ทำหน้าที่ช่วยประชาชนอ่านออก เขียนได้และคิดเป็น เรียนรู้จริยธรรมและความเป็นพลเมือง ตลอดจนพัฒนาเศรษฐกิจ ประเทศไทยเริ่มปฏิรูปการศึกษาตั้งแต่ประกาศใช้ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีหลายเรื่องประสบผลสำเร็จและหลายเรื่องที่ต้องเร่งพัฒนา โดยเฉพาะด้านคุณภาพผู้เรียนครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) ต้องการให้คนไทยเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มุ่งพัฒนาคุณภาพคนไทย พัฒนาคุณภาพครู พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ [2]

ศตวรรษที่ 21 (ค.ศ.2001-2100) ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบต่อการทำงานและการใช้ชีวิตของพลโลก [2] การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ในวิชาแกน ได้แก่ ภาษาอังกฤษ การอ่าน ภาษาสำคัญของโลก ศิลปะ คณิตศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์และการปกครองและหน้าที่พลเมือง บูรณาการกับแนวคิดการมีจิตสำนึกต่อโลก ความรู้พื้นฐานด้านการเงิน เศรษฐกิจและธุรกิจ พลเมือง สุขภาพ สิ่งแวดล้อม และมีทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี และด้านทักษะชีวิตและการทำงาน [3] สถานศึกษาต้องปรับหลักสูตรให้เน้นประสบการณ์วิจัย เรียนรู้แบบร่วมมือการทำงานเป็นทีมในอนาคต [4] การวัดและประเมินผลมีการเปลี่ยนไปโดยไม่ใช้มาตรฐานเดียวกันทั้งหมด ประเมินเป็นทีมไม่ใช่รายบุคคล และเปิดเผยไม่เป็นความลับ [5]

จากสภาพสังคมปัจจุบัน เด็กวัยเรียนต้องเผชิญกับสิ่งยั่วยุทำให้มีปัญหาดัง ๆ เช่น การปรับตัว อารมณ์และจิตใจ สุขภาพ ความรุนแรง ติดเกม ยาเสพติด เป็นต้น โดยเฉพาะกลุ่มเด็กที่มีทักษะชีวิตต่ำขาดภูมิคุ้มกันทางสังคมที่ดี เมื่อจบการศึกษาระดับพื้นฐานแล้วอาจไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตมีปัญหาทางอารมณ์จิตใจและมีความขัดแย้งในชีวิตได้ง่าย ดังนั้นครูจึงต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิต มีภูมิคุ้มกันให้รอดพ้นจากการครอบงำของสื่อเทคโนโลยี และตั้งรับอย่างรู้เท่าทัน [6]

ทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นความสามารถจัดการปัญหาต่างๆ ในปัจจุบันและพร้อมปรับตัวในอนาคต [6] สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง หลีกเลียงพฤติกรรมไม่เหมาะสมต่อตนเองและผู้อื่น [1] ทักษะชีวิตเกิดได้โดยตามธรรมชาติและจากการเรียนการสอน [6] โดยการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตมีหลายลักษณะ [1] ได้แก่จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เช่น วิพากษ์วิจารณ์ข่าวสาร ค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ เชื่อมโยงกับชีวิตและการดำเนินชีวิตในอนาคต ให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกันและให้ผู้เรียนได้อภิปราย ประยุกต์ความคิดด้วยประเด็นคำถามสะท้อน เชื่อมโยง ปรับใช้ [6] ใช้วิธีการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) สร้างความรู้ใหม่จากปัญหาที่เกิดขึ้นจริง คิดวิเคราะห์และคิดแก้ปัญหาในเรื่องที่ศึกษา ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง [7] หรือการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participation Learning)

การประเมินการจัดการเรียนรู้เป็นกลไกหนึ่งในระบบประกันคุณภาพการศึกษา [8] เป็นการส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน [9] ทำให้ครูทราบความเหมาะสมของเนื้อหา กิจกรรม วัสดุอุปกรณ์ และประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ Nevo [10] จึงได้กำหนดเป็นรูปแบบการประเมิน [7] ในการพัฒนารูปแบบการประเมินมีประเด็นที่ต้อง คือ ประเมินทำไม ประเมินอะไร ประเมินอย่างไร และตัดสินด้วยวิธีใด ทำให้สามารถกำหนดเป้าหมาย ระบุสิ่งที่มุ่งประเมิน วิธีการวัด เกณฑ์ตัดสินคุณค่าได้ [11]

จากผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น กฤษณา คิตติ [9] และ ชัยลิลิต สร้อยเพชรเกษม [12] ที่ได้พัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [13] ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแบบแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา งานวิจัยดังกล่าวพบว่ารูปแบบการประเมินมีความแตกต่างกันในด้านองค์ประกอบ หรือตัวบ่งชี้ หรือมิติที่มุ่งประเมินซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการประเมินที่ตั้งไว้ ด้วยกระบวนการเรียนรู้และการประเมินในศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนแปลงไปและยังไม่มีพบรูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ดำเนิน

การพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ ของรูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อพัฒนาแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
4. เพื่อประเมินรูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีการดำเนินการเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ รูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน ซึ่งพิจารณาเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) นำมาสังเคราะห์ประมวลจัดทำกรอบแนวคิด ร่างรูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยผู้วิจัยนำสารสนเทศในระยะที่ 1 มาयर่างรูปแบบการประเมิน แล้วนำร่างรูปแบบไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ด้วยเทคนิคการประชุมอภิปรายแบบพหุลักษณะเพื่อหาฉันทมติ (Multi Attribute Consensus Reaching: MACR) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ผู้วิจัยปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ และสร้างคู่มือรูปแบบ

นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเหมาะสมความครอบคลุม ความชัดเจนก่อนนำไปใช้จริง

ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยได้ทดลองใช้รูปแบบการประเมิน กับ โรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดมหาสารคาม เป็นกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 4 แห่งและกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำนวน 3 แห่ง ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 5-17 ธันวาคม 2559 ทาระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ และเปรียบเทียบคะแนนกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา กับกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ระยะที่ 4 ประเมินรูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หลังจากนำรูปแบบการประเมิน ไปทดลองใช้จริงแล้วผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือประเมินรูปแบบการประเมิน โดยประยุกต์มาตรฐานการที่พัฒนาโดยคณะกรรมการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการประเมินทางการศึกษา [14][15] ไปสอบถามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการประเมินจำนวน 35 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองใช้รูปแบบการประเมินเป็นครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ระดับชั้นละ 1 คน จากโรงเรียน 7 แห่ง โรงเรียนละ 3 คน จำนวนทั้งสิ้น 35 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามเกณฑ์การคัดเลือก ที่กำหนด

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบประเมิน ร่างรูปแบบการประเมิน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ
3. คู่มือรูปแบบการประเมิน จำนวน 1 เล่ม
4. แบบประเมินคู่มือรูปแบบการประเมิน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ
5. แบบบันทึกการประชุมอภิปรายกลุ่ม จำนวน 1 ฉบับ
6. แบบประเมินรูปแบบการประเมิน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอบหนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวมข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ติดต่อประสานงานผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแจ้งรายละเอียด และนัดหมายการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจการใช้คู่มือรูปแบบการประเมิน เครื่องมือและให้กลุ่มตัวอย่างซักถามเพื่อให้เกิดความเข้าใจก่อนทำการประเมินจริง
4. กลุ่มตัวอย่างและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินดำเนินการประเมิน ตามคู่มือรูปแบบการประเมินและเครื่องมือที่กำหนด
5. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินรูปแบบการประเมินจากกลุ่มตัวอย่างหลังจากทดลองใช้แล้วประมาณ 1 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ
 - 1.1 เปรียบเทียบคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 4 กลุ่ม ที่ได้จากแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการประเมิน โดยใช้สถิติ The Kruskal-Wallis Test
 - 1.2 หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนที่ได้จากแบบประเมินรูปแบบการประเมินและแบบประเมินคู่มือรูปแบบการประเมิน
 - 1.3 เปรียบเทียบความแตกต่างผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา กับกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยใช้สถิติ The Mann-Whitney U Test
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมี ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ ของรูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
 - 1.1 ทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากการศึกษาเอกสารมี 3 องค์ประกอบ

18 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ด้านความรู้ จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ ด้านเจตคติ จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ และด้านทักษะ จำนวน 9 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ การประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจากการศึกษาเอกสาร มี 5 องค์ประกอบ จำนวน 20 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ด้านการวิสัยทัศน์การเรียนรู้ ด้านปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านคุณลักษณะของครู ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ และด้านผลการจัดการเรียนรู้ และผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่าองค์ประกอบรูปแบบการประเมิน มีจำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หัวข้อการประเมิน วัตถุประสงค์ของการประเมิน สิ่งที่มีประเมิน วิธีการประเมิน ผู้ประเมิน และเกณฑ์การประเมิน โดยมีสิ่งที่มุ่งประเมิน มีจำนวน 5 ด้าน 20 ตัวบ่งชี้

2. ผลการสร้างรูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีลักษณะเป็นแผนภูมิโครงสร้างความสัมพันธ์กัน 6 องค์ประกอบ คือ หัวข้อการประเมิน วัตถุประสงค์ของการประเมิน สิ่งที่มีประเมิน วิธีการประเมิน ผู้ทำการประเมิน และเกณฑ์การประเมิน แต่ละองค์ประกอบ มีดังนี้

2.1 หัวข้อการประเมิน คือ การประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

2.2 วัตถุประสงค์ของการประเมิน ได้แก่ 1) เพื่อให้ได้ข้อสนเทศ ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 2) เพื่อให้ได้ข้อสารสนเทศ ให้ครูใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ 3) เพื่อให้ได้สารสนเทศ ให้ผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้ในการกำกับ ติดตาม วางแผน และตัดสินใจทางด้านการบริหาร การพัฒนาคุณภาพของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 สิ่งที่มีประเมิน มีองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 5 ด้าน 20 ตัวบ่งชี้ มีสัดส่วนน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 10:20:20:30:20 ตามลำดับ แต่ละด้าน มีดังนี้

ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1.1การมีวิสัยทัศน์ร่วมส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษ

ที่ 21 ของนักเรียน ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 การกำหนดนโยบาย มาตรการ แนวทางส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 การมีโครงการ กิจกรรม ส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนอย่างหลากหลายและตัวบ่งชี้ที่ 1.4 การดำเนินงานและการประเมินโครงการ มีสัดส่วนคะแนนรายตัวบ่งชี้เท่ากับ 2.5, 2.5, 2.5 และ 2.5 ตามลำดับ

ด้านปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การจัดบริการสิ่งอำนวยความสะดวก ส่งเสริมการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 การจัดพื้นที่กิจกรรม ส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 การจัดแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 การให้บริการสื่อ นวัตกรรม ส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน และตัวบ่งชี้ที่ 2.6 การให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน มีสัดส่วนคะแนนรายตัวบ่งชี้เท่ากับ 3.5, 3.5, 3.5, 3, 3 และ 3.5 ตามลำดับ

ด้านคุณลักษณะของครู จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 ครูมีความรู้และความเข้าใจการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ครูวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน และ ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ครูเตรียมการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสัดส่วนคะแนนรายตัวบ่งชี้เท่ากับ 4, 8 และ 8 ตามลำดับ

ด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ครูจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนกระตือรือร้น คิด ค้นคว้า ท้าทาย ตอบอย่างเป็นระบบ มีการทำงานเป็นกลุ่ม ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ครูจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก ข้อเสนอแนะเชื่อมโยงอดีต ปัจจุบันและอนาคต และ ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นการประเมินสภาพจริง และนักเรียนมีส่วนร่วม มีสัดส่วนคะแนนรายตัวบ่งชี้เท่ากับ 10, 10 และ 10 ตามลำดับ

ด้านผลการเรียนรู้มี จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 นักเรียนมีทักษะการสื่อสาร ตัวบ่งชี้ที่ 5.3 นักเรียนมีทักษะการอยู่ในสังคมข้ามวัฒนธรรม และ ตัวบ่งชี้ที่ 5.4 นักเรียนมีทักษะการป้องกันตนเองในสังคมมีสัดส่วนคะแนนรายตัวบ่งชี้เท่ากับ 5, 5, 5 และ 5 ตามลำดับ

2.4 วิธีการประเมิน มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) คัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน 2) ประชุม ศึกษาคู่มือและร่วมกันวางแผนการประเมิน 3) ดำเนินการประเมินตามคู่มือการประเมิน 4) วิเคราะห์ผลการประเมิน 5) สรุปผลการประเมิน และ 6) รายงานผลการประเมิน

2.5 ผู้ทำการประเมิน มีดังนี้ ด้านที่ 1-4 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและครูผู้สอน มีน้ำหนักความสำคัญเท่ากับ 30:30:40 ตามลำดับ ด้านที่ 5 ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียน มีน้ำหนักความสำคัญของแหล่งประเมินเท่ากับ 40 : 30 : 30 ตามลำดับ

2.6 เกณฑ์การประเมิน เปรียบเทียบผลการประเมินกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ดังนี้

คะแนน 0.00-49.99 หมายถึง ระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับปรับปรุง

คะแนน 50.00-59.99 หมายถึง ระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในระดับพอใช้

คะแนน 60.00-74.99 หมายถึง ระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในระดับดี

คะแนน 75.00-89.99 หมายถึง ระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในระดับดีมาก

คะแนน 90.00-100.00 หมายถึง ระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในระดับดีเยี่ยม

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า

3.1 ครูจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับดีมากทุกด้าน

3.2 ครูกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาและครูกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีผลการประเมินจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในระดับดีมาก เช่นเดียวกัน

3.3 ครูกลุ่มกลุ่มโรงเรียนมัศึกษามีผลการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไม่แตกต่างกัน

4. ผลการประเมินรูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้

รู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน รายการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านความถูกต้อง รองลงมาได้แก่ ด้านการใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมาก ด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ของรูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จัดทำเป็นกรอบแนวคิดร่างรูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 5 องค์ประกอบ 21 ตัวบ่งชี้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills) [3] ที่เน้นผลลัพธ์ด้านความรู้ในวิชาแกน และทักษะแห่งศตวรรษใหม่ และสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [16] ที่กำหนดเนื้อหาสาระทักษะชีวิตไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Office of Kalasin Primary Education Area, 3. [17] ที่พบว่า สถานศึกษาในสังกัดจัดกิจกรรมส่งเสริมสร้างทักษะชีวิตได้แก่ กิจกรรมด้านสร้างความรู้เห็นคุณค่าตนเองและผู้อื่น กิจกรรมด้านการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจ กิจกรรมด้านการการจัดกับอารมณ์และความเครียด และกิจกรรมด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น นอกจากนี้องค์ประกอบการประเมินรูปแบบ ทั้ง 6 ด้าน ได้มาด้วยการสังเคราะห์ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบของงานวิจัยซึ่งได้ดำเนินการแล้วประสบผลสำเร็จ ได้แก่ Krissana kiddee. [9] Chaikhid Soi Phetkasem. [12] Office of the Basic Education Commission [16] Ratana Buason. [18] และ Wittayakorn

Chiangkul. [13] เป็นต้น ทำให้องค์ประกอบตัวบ่งชี้ ของรูปแบบการประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความครอบคลุม สอดคล้องกันระหว่างผลการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ผลการสร้างรูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีลักษณะเป็นแผนภูมิโครงสร้างความสัมพันธ์กัน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หัวข้อการประเมิน วัตถุประสงค์ของการประเมิน สิ่งที่มีประเมิน วิธีการประเมิน ผู้ทำการประเมิน และเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ Ratana Buason. [18] ที่สรุปลักษณะรูปแบบเป็นองค์ประกอบการทำงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้อง Wirot Sarattana. [4] ที่สรุปว่ารูปแบบเป็นเพียงการจำลองของจริง มีลักษณะเป็นทฤษฎี หรือการเชื่อมโยงทฤษฎีสู่รูปธรรมของการปฏิบัติ และยังสอดคล้องกับ Nongluk Wirachchai, Sajeemart Na Wichien and Phidsamai Orrathai. [19] เสนอแนะว่ารูปแบบต้องเชื่อมโยงตัวแปรองค์ประกอบ อย่างเป็นระบบง่ายต่อการเข้าใจ ทั้งนี้รูปแบบการประเมินจะแสดงให้เห็นกรอบความคิดในการประเมิน รายการที่ควรประเมิน กระบวนการประเมิน [8] ช่วยให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินได้อย่างเป็นระบบอีกด้วย [20]

หัวข้อการประเมิน คือ การประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้ได้ข้อสังเกตในการจัดการเรียนรู้ ครอบคลุมและพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์บนพื้นฐานข้อตกลงเบื้องต้นกับมาตรการเข้าถึงคุณค่าของสิ่งที่มีประเมิน โดยมีเป้าหมายสูงสุดของการประเมินอยู่ที่การพัฒนาสังคม [8]

สิ่งที่มีประเมิน จำนวน 5 ด้าน 20 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ ด้านคุณลักษณะของครู จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ ด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ และด้านผลการเรียนรู้มี จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้กำหนดสิ่งที่มีประเมินตามแนวคิดของ Sirichai Kanjanawasee. [8] ที่ให้ระบุรายละเอียดเป้าหมาย ครอบคลุมเนื้อหาหรือไม่ นอกจากนี้ผู้วิจัย

ได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังที่ Johnstone [15] ที่กล่าวถึงตัวบ่งชี้ หมายถึง สารสนเทศที่ บ่งบอกปริมาณเชิงสัมพันธ์ หรือสถานะของสิ่งที่มีวัดในเวลาใดเวลาหนึ่ง และค่าของตัวบ่งชี้แสดง/ระบุ/บ่งบอกถึงสภาพที่ต้องการศึกษาเป็นองค์รวม [22] ลักษณะตัวบ่งชี้ที่ดีต้องมีความตรง (Validity) มีความเที่ยง (Reliability) มีความเป็นกลาง (Neutrality) มีความไว (Sensitivity) และสะดวกในการนำไปใช้ (Practicality) [8] ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาตัวบ่งชี้อย่างเป็นระบบตั้งแต่กำหนดวัตถุประสงค์ นิยามตัวบ่งชี้ คัดเลือกตัวบ่งชี้ กำหนดวิธีการรวมตัวบ่งชี้ กำหนดน้ำหนักความสำคัญ และตรวจสอบคุณภาพ [22] [20] โดยผู้วิจัยยกร่างตัวบ่งชี้จากการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ความสอดคล้อง นำร่างรูปแบบการประเมิน ไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) ด้วยการจัดประชุมอภิปรายแบบพหุลักษณะเพื่อหาฉันทมติ (Multi Attribute Consensus Reaching : MACR) [20] โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ทำให้ได้ตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสม ครบคลุม และน่าเชื่อถือ

วิธีการประเมิน มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ คัดเลือกผู้ประเมิน ประชุมวางแผน ดำเนินการประเมิน วิเคราะห์ผล สรุปผล และรายงานผล ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของ Sirichai Kanjanawasee. [8] ที่สรุปว่าการประเมินควรใช้วิธีการที่น่าเชื่อถือและมีหลักฐานอ้างอิงได้ ตอบจุดมุ่งหมาย ตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมินได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบท

ผู้ทำการประเมินเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ครูผู้สอน นักเรียน และ ผู้ปกครองนั้น ทั้งนี้เนื่องจากโดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความสอดคล้องกันว่า ผู้ที่จะทำหน้าที่ประเมินรูปแบบการประเมิน จะต้องเป็นผู้ที่รู้เรื่องที่ประเมินจริงๆ และมีส่วนเกี่ยวข้องกับประเด็นที่จะประเมินสอดคล้องกับ Ormthajit Phaensri. [20] ที่ได้พัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการศึกษาแบบสองภาษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดผู้ประเมิน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองและนักเรียน

เกณฑ์การประเมิน ใช้การเปรียบเทียบผลการประเมินกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาเกณฑ์ หมายถึง สิ่งที่เราใช้ตัดสินคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้

แสดงออกในรูปของระดับพฤติกรรมที่เรายอมรับ [18] ใช้เป็นหลักตัดสินใจ บ่งบอกถึงระดับคุณภาพความสำเร็จหรือความเหมาะสมของสิ่งใดๆ [14] เกณฑ์สัมบูรณ์เป็นสิ่งที่ใช้ตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องใด เรื่องหนึ่งที่มีการกำหนดไว้ล่วงหน้าตายตัว การพิจารณาเลือกเกณฑ์ต้องขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์การประเมินและสิ่งที่ จะทำการประเมิน [20] ; [8] นอกจากนี้ยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาไว้เป็นเกณฑ์สัมบูรณ์ ซึ่งผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินมีความคุ้นเคยกับการใช้เกณฑ์ดังกล่าวเป็นเบื้องต้นอยู่แล้ว

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ครูจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมากและครูผู้สอนกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา กับกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีผลการประเมินไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทั้งสองกลุ่มมีหน่วยงานต้นสังกัดคือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเหมือนกัน ซึ่งได้กำหนดเนื้อหาสาระด้านทักษะชีวิตไว้ในหลักสูตร [16] นอกจากนี้ยังได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิต ได้แก่ 1) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เช่น วิชาภาษาอังกฤษ ชาวสาร เหตุการณ์ ค้นคว้า คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสื่อต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้ เชื่อมโยงกับชีวิตและการดำเนินชีวิตในอนาคต 2) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น ทักษะศึกษา เข้าค่าย ชมรม ชุมนุม เป็นต้น และ 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนอภิปรายความรู้สึกละและประยุกต์ ความคิดหลังจากจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง ด้วยประเด็นคำถามสะท้อน เชื่อมโยง ปรับใช้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้บทเรียนสำคัญที่จะพัฒนาทักษะชีวิตให้ผู้เรียน [20] จึงทำให้โรงเรียนทั้งสองกลุ่มมีแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกัน ผลการศึกษาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับ Amom Malasri. [21] ที่ได้พัฒนารูปแบบการประเมินความเสี่ยงทางการศึกษาสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏรูปแบบการประเมินความเสี่ยงทางการศึกษาสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏมีความเที่ยงตรงเชิงพินิจแบบอิงผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ไม่มี

ความเที่ยงตรงเชิงจำแนก

4. ผลการประเมินรูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) ด้วยการจัดประชุมอภิปรายแบบพหุลักษณะเพื่อหาฉันทามติ ทำการแก้ไข ปรับปรุง ตัวบ่งชี้ การใช้ภาษา ให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ ยึด จากนั้นผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือเพื่อให้ผู้ประเมินใช้เป็นแนวทางในการประเมิน และดำเนินการทดลองใช้ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจในเบื้องต้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบก่อนนำไปใช้ประเมิน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้มาตรฐานการประเมินของสมาคมการประเมินแห่งอเมริกัน (American Evaluation Association : AEA) เพื่อเป็นบรรทัดฐานรายการประเมิน ได้แก่ มาตรฐานการใช้ประโยชน์ มาตรฐานความเป็นไปได้ มาตรฐานความเหมาะสม และมาตรฐานความถูกต้อง Standards) [15] ; [8] ผลการศึกษาสอดคล้องกับ Penprapa Kuaphithak. [22] ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาต่างประเทศระดับประถมศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล ผลการศึกษาโดยประยุกต์ใช้แนวคิดมาตรฐานการประเมิน พบว่ารูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาต่างประเทศระดับประถมศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล มีมาตรฐานการประเมินด้านการใช้ประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงทำให้ได้รูปแบบที่มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสม มีความถูกต้อง และสุดท้ายคือสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูควรได้รับการประเมินอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้สถานศึกษาสามารถบูรณาการกระบวนการประเมิน เข้ากับระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยมีจุดเน้นเพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้

1.2 ก่อนทำการประเมินตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นผู้ประเมินและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรทำการศึกษาคู่มือ เกณฑ์การประเมิน อย่างละเอียด เพื่อให้ได้สารสนเทศที่ถูกต้องที่สุด

1.3 ก่อนทำการประเมินตามรูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรทำความเข้าใจ ให้เห็นความจำเป็น ความสำคัญของการประเมิน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับความเป็นจริง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาผลการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับโรงเรียนทั่วไป

2.2 ควรมีการวิจัยและพัฒนาแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นอื่นๆ

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ต.ดร.อรรณพ ชัยกระเดื่อง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะธิดา ปัญญา ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้ข้อคิด คำแนะนำ ตลอดจนการแก้ไขด้วยความเอาใจใส่ รวมทั้งคณาจารย์ทุกด้านที่ประสานความร่วมมือให้ในระหว่างที่ผู้วิจัยศึกษาตามหลักสูตรจนสำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

- [1] Office of Academic and Educational Standards. (2011). **Life Skills Enhancement According to Focus on Quality Development of Primary and Secondary Students**. Bangkok : The Agricultural and Cooperative Federation of Thailand.
- [2] Office of the Education Council. (2011). **The Results Report Drives the Reform of Education in the Second Decade 2009-2011**. Bangkok : Phikhwon Graphic.
- [3] Johnstone. (1981). **Indicators of Education Systems**. London : Unesco.

- [4] Wirot Sarattana. (2013). **New Paradigms in Education : Perspectives on 21st Century Education**. Bangkok : Thipphayawisud.
- [5] Jame Beluga. (2013). **New Future Skills : Study for the 21st Century**. (Woraphot Wongkitrungrueng and Athip Jittakrid, Translators). 2nd ed. Bangkok : Open World (Original manuscriptin 2011).
- [6] Office of Academic and Educational Standards. (2012). **Life skills development guidelines by integrating teaching and learning of 8 Learning Groups of Core Curriculum Basic Education 2008**. Bangkok : The Agricultural and Cooperative Federation of Thailand.
- [7] King Mongkut's Institute of Technology North Bangkok. (2002). **QA-NEW**. Bangkok : Education Quality Assurance Center.
- [8] Sirichai Kanjanawasee. (2009). **Evaluation Theory**. 2nd Ed. Bangkok : Chulalongkorn University.
- [9] krissanakiddee. (2004). **Development of Evaluation Model of Child-center Teaching and Learning**. Doctor of Education Thesis: Chulalongkorn University.
- [10] Bunchom Srisa-ard. (2003). **Curriculum Development and Curriculum Research**. Bangkok : Suweeriyasarn.
- [11] Somwung Pitayanuwat. (1998). **Methodology of Educational Evaluation**. Bangkok : Chulalongkorn University.
- [12] Chailikhid Soi Phetkasem. (2004). **A Development of an Evaluation Model of Teacher's Learning Process in Schools under the Office of the Basic Education Commission**. Doctor of Education Thesis : Naresuan University.
- [13] Wittayakorn Chiengkul. (2016). **Thai education in 2014/2015 : How to reform your education to the 21st Century?**. Bangkok :Phimdee Printing.
- [14] Nevo, D. (1983). The Conceptualization of Educational Evaluation : An Analytical Reviewof the Literature. **Review of Educational Research**. 53(1).
- [15] Joint Committee. (1994). **The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation**. New York : Mc Graw-Hill.
- [16] Office of the Basic Education Commission. (2012). **Life Skills Development in the Basic Education System**. Bangkok : Office of the Basic Education Commission.
- [17] Office of Kalasin Primary Education Area, 3. (2013). **Synthesis Report on Life Skills Promotion Activities of Schools under the Office of Kalasin Primary Education Area 3**. Kalasin : Office of Kalasin Primary Education Area 3.
- [18] Ratana Buason. (2012). **Direction and Assessment Area**. 3rd Ed.Nakornsawan : Rimping Printing.
- [19] Nongluk Wirachchai, Sajeemart Na Wichien and Phidsamai Orrathai. (2008). **Survey and synthesis of moral indicators**. Bangkok : Phikhwan Graphic Co. Ltd.
- [20] Ormthajit Phaensri. (2008). **Development of Evaluation Model of Bilingual education Management in School under Basic Education**. Doctor of Education Thesis : Naresuan University.
- [21] Amorn Malasri. (2011). **Development of Educational Risk Assessment Model for Rajabhat University**. Doctor of Education Thesis: Mahasarakrm University.
- [22] Penprapa Kuaphithak. (2012). **Development of Evaluation model of learning management of foreign language teachers in Primary School of International Standard School**. Doctor of Education Thesis : Mahasarakrm university